

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
 Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

FILOXERA MUNICIPAL.

¿Se recordan, estimats lectors, de la célebre qüestió del blat de moro del regidor Sr. Cuyas? ¿No es veritat que n' hi havia per ferne un quadro é inaugurar ab ell la galeria de fets célebres dels Ajuntaments de Barcelona?

Si s' hagués fet aixís, avuy tindriam assumpto per un segon quadro de grans dimensions, tant grans, que traspassen lo limit de lo imaginable.

Si es com dich ó no es com dich, ho deixo á la discreció de vostés, que llegirán sens dupte ab interés lo següent extracte de un document avalat ab la firma de quatre regidors de Barcelona.

Tots quatre pertanyen á la comissió de Hisenda, y tots quatre notavan ab estranyesa que 'ls fondos destinats á la brigada de camins vehinals y carrers del Ensanche anavan de baixa, com lo vi bó de una bota que traspua per algun forat.

Que será, que no será, al últim ván decidir anar á presenciar lo pago de las brigadas corresponent á la segona quinzena de Setembre. Ja hi son. L' operació s' efectuava en un solar de la Gran Via (que desd' are podrá dirse 'n la Gran Vida.)

Feya roch rato que havia comensat lo pago, y no obstant eran ja varios los que havian cobrat. ¡Animas del Purgatori, ó electors que voteu en todas las elecciones després de catorze ó quinze anys de ser al cementiri, espliqueume, si poden, aquest mister! Un esperit que vota 's compren fins á cert punt... are un esperit que cobra, ja es una mica més difícil y pe-liagut.

Pero encare hi havia quartos. Sobre la taula un gran número de cartutxos y paquets, ab lo nom de las personas á qui estavan destinats: á terra un gran cistell plé de monedas de plata, y damunt de una cadira un cabás més xich ab bitllets de Banch. ¡Suors de la pubilla!

Acte primer: *Los peons.*

- Escolti: si es servit ¿quánt guanya vosté?
- Home, si vol que l' hi diga la veritat no ho sé.
- ¿Y quants dias ha treballat durant la quinzena?
- Los que vosté vulga.
- A veure ¿quant se l' hi ha de donar?

Lo peó rumia, barrina, 's grata 'l cap y vacilant demana 14 ó 15 ó 16 ó 19 ó 20 ó 21 jornals. Los regidors consultan la llista y 's troban que en ella se 'n constavan un, dos, tres y hasta quatre de més. Es molt estrany. Regularment tothom procura millorar lo seu jornal; pero ab l' Ajuntament de Barcelona succeheix lo contrari. Aquí tot vá en gran, tot se véssa. Desde que l' Arcalde quan vá á Madrid gasta vint duros y

una pesseta per perruquer, aquí á Barcelona lliguém los peons caminers ab llangonissas.

Y mentres los tals peons se posan d' acort per veure lo que han de respondre, se presentan ..

Acte segon: *Los trencadors de pedra.*
 Los regidors que practicavan la diligencia creyan, y algun d' ells aixís ho havia vist en algunas nóminas, que 'ls tals trencadors de pedra guanyavan un jornal de 18 rals diaris per barba.

Interrogatori:
 —¿Quánt cobra per jornal?
 —Per jornal res: cobrem de cinch rals á cinch rals y mitj per metro cúbich de pedra triturada.
 —Donchs, digui, quan se l' hi deu durant la quinzena.

—Ja veurá: jo y 'ls quatre homes. hem fet 93 metros de pedra, que pujan 127 pessetas, 87 centims.

Cop d' ull á la llista. A la tal llista 'l compte pujava 275 pessetas, ó sigan 147 pessetas, 13 centims, mes de la meytat, de *mòmium*.

—No ho estranyi, todas las quinzenas me passa lo mateix.

—¿Y qué 'n féu de la cantitat sobrant?
 —La porto al cabo Magi Fonoll: ell mateix vá donarme ordres per portarli.

¡Fonoll! ¡Refonoll!
 Ab altres trencadors de pedra succehia 'l mateix: en tots los paquets en que hi havia 'l seu nom, s' hi trobavan cantitats majors á las que, segons la llista, resultava que se 'ls devia.

—Ni que 'ls diners del Ajuntament, tancats dintre de un cartutxo, cadellessin!

Se presentan novas brigadas.

Un capatás demana 'ls diners dels seus peons, sense que 'ls noms dels tals consin en la llista del pagador. Apesar de tot aquest que se diu Ventura (¡oh ventura!) l' hi entrega 'ls diners que l' hi demana, sense exigirli recibo ni comprobant, ni tal aca.

—Quina llástima no saber aquestas cosas! Perque estich segur que si m' hi presento jo y paro la má també me 'n donal

Déu individuos més. que figuravan en la llista, no 's presentan á cobrar. ¡Tant se vall! Ab un Ajuntament tant rumbós no hi ha que precipitarse. Ja ho trobarem tot plegat. Tampoch se presentan, tal vegada per iguals motius, los amos dels carros. Y per cert que tres d' ells: Cortina, Oms y Cortés, segons lo pagador, havian de cobrar 2.050 pessetas, y haventse obert lo cartutxo que 'ls corresponia, 's trobá que n' hi havia 2.220. ó sigan 170 d' excés. Sempre 'l mateix fenómeno de la reproducció, sempre 'l mateix miracle de la multiplicació dels pans y 'ls peixos.

Pero no hém acabat encare.

—Senyor pagador, are que ha cobrat tothom déu tocarli a vosté. Vegi quan queda dintre del cabás.

¡Hi havia més de 1.500 pessetas sobrants! ¡1.500 pessetas sense pare ni mare! ¡Infelissas!

Y vinga ferli preguntas, á las quals responia que havia tret de la Depositaria municipal 49.000 y pico de pessetas, y que n' havia deixat 2.000 pel Sr. Font y Mariàjas (¿perqué?) Y al ferli notar que 'l residuo no corresponia al total de las sumas que havia pagat y qu' encare l' hi quedavan, respongue:

—No m' amohinin, no puch respondre res més.
 Eran dos quarts de dotze de la nit: l' operació havia comensat á dos quarts de cinch de la tarde del dia dos de Octubre.

¡Fetxa memorable que constará consignada ab characters incrustats de pessetas columnarias, per eterna recort de... etc... etc... etc!...

L' endemá 's reunia la comissió de Hisenda, presidida per D. Anton Michel.

—¿Qué no sab lo qu' hém averiguat?...

Y l' hi esplican tot de pé á pá.
 Y 'l Sr. Michel, qu' es un bon president de toros y ha d' estar acostumat á las varas, á las bandeillas, á l' espasa y al catxete y fins als escándols del públich, quan tots creyan que anava á proposar las midas convenientes per evitar que 'ls diners de Barcelona s' evaporin tant miserablement, alsa precipitadamente la sessió sense deixar pendre cap acort.

Aixó succehia 'l dia 3 y l' endemá 'l Diluvi deya que l' havia vist sortir de cala Ciutat tot roig, tot trasmutat y fora de tino.

Y jo que 'm figurava que el Sr. Michel estava afectat per alló que vá succehir á París!

La cosa vá esbombarse, la premsa vá formular certas preguntas que no duyan gens de malicia, y fins al dia 9, set dias després del famos descubrimient, no vá passar l' assumpto als tribunals.

¿Qué havia fet l' arcalde, l' incomparable D. Francisco en tot aquest temps? ¿Per ventura estava ocupat fentse rissar las patillas?

No senyors: estava formant un expedient.

¡Ah! Jo penso que quan la filoxera 's manifesta exteriorment; quan s' assecan los pámpols del cep, es que la best.ola xucladora ja ha assecat todas las arrels. Certa mena de maluras son molt fondas.

Y jo no puch creure que l' administració municipal vaja tant á la babalá, que un pagador se 'n duga de la caixa tots los diners que vulga, y quan siga l' hora de pagar á la gent, ho fassa sense demanar comprobants y entregant més diners de lo que correspon y quedantli encare un sobrant, qual existencia no sab explicar. ¿Qué per ventura no hi ha en l' Ajuntament un ordenador de pagos qu' es l' arcalde? ¿No hi ha una comissió de Hisenda presidida pel Sr. Michel, encarre-

gada de fer practicar las operacions d' extracció de fondos ab la més escrupulosa regularitat? ¿No hi ha una comissió de Foment, presidida pel Sr. Casas, que té la missió de vetllar la justa y equitativa aplicació dels fondos a las obras públics que s' executan?

Creguin qu' esperava ab candaleas la sessió del dimars per veure com aquests senyors s' explicarian. Los regidors assistents eran quaranta, número simbólich, pensava jo, porque aixís se cantaràn las quaranta.

Y no hi hague res: un discurs inflat de D. Francisco. Silencio del Sr. Michel; silencio del Sr. Casas.—«Apenas vaig saber certs fets graves (parla l' arcalde) vaig formar expedient, y vaig entregarlo als tribunals. (¿Apenas va saberho? No es exacte: set dias després d' esbombarse la cosa.) Los empleats sobre 'ls quals sembla que pesa alguna responsabilitat han sigut suspesos y delinguts. (¿Delinguts? No es exacte: després de la sessió no hi havia encare cap delingut.)

¿Qu' es aixó, Sr. Rius y Taulet?
Jo m' creya que 'l Sr. Michel aixecant precipitadament la sessió de Hisenda havia comés una imprudencia, y are veig que vosté n' ha comés un' altra, no parlant clá y catalá, y deixant passar set dias sense entregar l' assumptó als tribunals, prescindint d' expedients y altres manerías...

«Aquestas cosas, no s' entenen. Al més petit indici s' entregan a la justicia, un' hora, un quart, cinch minuts després de saberlas. ¿De qué serveix, sino, 'l carruatge que pochos dias endarrera vá otorgar al jutje de guardia?»

* * *
Si jo tingués unas grans patillas com vosté, y com vosté m' assentés cada dimars en la testera del saló de Cent, rodejat del retrato de tants catalans ilustres, respirant l' ambient de ants recorts gloriosos, sota dosser y entre dugas palmatorias, que no las té més plenas de ciris lo Sagrament de Santa Maria, del Pi ó de las Sagramentarias, creguim D. Francisco, adoptaria l' ayre més solemne de que fós capás, y ab l' inflexió de véu que á vosté 'l caracteriza, exclamaria:

«Señores: tengo el deber ineludible, la necesidad inexcusable, la obligacion imperiosa de decir con el gran escritor romano, gloria y prez de aquel pueblo culto é ilustre: «No basta que la mujer de César sea honrada; ha de parecerlo!!!»

¿Y qué bé, qué bé diria aquesta frassel...

P. DEL O.

EN LO TERRAT.

—Dèu la guard' Matilde.

—¿Ay es vosté Enrich!

—Ja ho pot veure, m' he posat en aquest balcó del cel-obert per estudiar, pero qui hi pensa are.

—Y aixó ¿qué 'l distreu?

—¿Qué m' distreu? Vosté y res com vosté; aquí sentat y mitj tapat per la cortina creya estudiar y al mateix temps veurela com cús; pero 'ls meus ulls no s' han apartat de vostre sens' fixarse un moment en lo libre, porque no se qué te que fascina, que...

—Me ficaré a dins y aixís podré estudiar, que sentiria que li de-sin carbassa per mi.

—Calli dona, que 'l remey seria més fort que l' mal y en quan á lo de la carbassa, mentres no me la dongui vosté, no m' fan por las altres.

—Jo, ¿de qué li tinc de dar carbassa?

—Dolenta... ja ho sab vosté... pero, es un matament tenir que cridá aixís... puji al terrat y l' hi explicaré sens que ningú del cel-obert se 'n enteri.

—No pot pas ésser qu' estich sola en lo pis y tinc que acabar eixas camisas per la botiga.

—Tanquí la porta de cop y puji ab las camisas y tot... á pala.

Aquesta conversa la tenian en un cel-obert d' una casa del carrer de l' Aurora, la Matilde, qu' era cusidora de blanch y vivia ab una tia en lo tercer pis, y l' Enrich, qu' estava á dispesa en lo quart, un estudiant de Medicina, aixirit com ell tot sol y que tenint molta palica y no sent mal parecut, tenia engrescada á la Matilde, qu' era d' un carácter alegre y joganer ab sas ocurrencias y ab sas diabluras.

Després de preg' r y enrahonar molt, la Matilde doná una vista als fogons, féu un farsell de la roba, agafá la cadira, prengue la clau, tancá de cop la porta y se 'n pujá al terrat ahont ja estava l' Enrich ab una cadira y 'l libre y corregué á desembarasarla bon punt la vejà.

¿Y quin quadro tant variat y distret y que tant bé retratava las costums y 'ls habitants dels arrabals de Barcelona, no se 'ls presentá á la vista, al assentarse l' un al costat del altre darrera la torratta que 's privava dels raigs del sol que ja prenia lo cami de la posta dirigintse vers las próximas montanyas de Sant Pere Màrtir!

Las xamaneyas de la fábrica de can Juncadella y més lluny la de can Xeixanta, ab lo soroll con inuo de las máquines, al que s' hi afeija com á murmull llunyá lo de las altres fabricas que en aquell's barris abundan y que atórrollan al que no hi está avesat, enjegavan de

tant en tant negras glopadas de fum que pujava ab pausa vers l' espay per estacionars hi un rato y desapareixer rápidament, efecte del vent regolfat que bufava.

Un colomista de l' altra part del carrer feya volar los coloms que passavan sobre d' ells sobtantlos ab lo rápit espetech de las alas y pintantse, pel sol, á terra las sévas sombras per desapareixe en un moment, al enlayrarse lluhint y brillant com si fossen d' or los coloms de sas plomas t' rnasolladas.

Uns quants terrats mes enllá, una dona omplia bovinas treballant ab lo torn prop de la porta de l' escala y varias criaturas jugavan y cantavan sent la *sardana*.

Un home en un terrat del carrer de la Riereta arrellegava las trocas de cotó posadas á estendre en los estenedors: y una colla de mossas sabateras cantavan en unas golfas de la casa del davant acompanyadas pels cops de martell sobre la sola, que davan los homes que també treballavan.

Alguns xicots en lo carrer de la Cadena feyan volar l' estel fentli fer cabussos y la senyora, y cridant «no l' alzarás, no l' alzarás» «tè poca qua» á un altre que enfilat sobre la torratta patollejava per alsarne un que 'l vent tant prompte l' hi feya voltar com una roda, com l' hi tirava á la cara.

Y l' Enrich al costat de la Matilde l' hi parlava á cau d' orella, sens sentir lo soroll de 'ls vapors, ni veure 'l colomar, ni 'ls xicots, ni res, sols á voltas llensava una mirada indiferent als coloms al sentir lo xiulet del colomista, ó la dirigia al terrat llunyá, ahont cantava la quitxalla.

—Si, feya l' Enrich; de vosté depén la mèva sort, l' any que vé seré metje; si vosté m' anima, seguiré ab delit la carrera, pues alló m' acostará á vosté y á ma vista lo meu treball será poch per ser recompensat pel seu amor; pero si vosté no m' estima, si vosté desprecia 'l meu carinyo, ja l' hi dich, Matilde, vosté será la causa de ma desgracia, vosté m' haurá perdut, porque per vosté ho faria tot, tot, porque l' estimo, l' estimo...

Y s' acostava rodejant ab son bras la esbelta cintura, ab la cara encesa fins á tocar la de la Matilde que no hi veyá, que 's punxava, que ja no sabia hont era porque l' estudiant ja l' havia conquistada ab sas paraulas, que sonaban en sas orelhas agradablement: T' estimo, l' estimo.

Y lo sol anava baixant daurant, á lo lluny, ab sos raigs esgroguehits, lo campanar de la Catedral, del Pi y la cúpula de l' Audiencia que brillava com si fos cuberta de rajolas de foch y més aprop lo de Sant Agustí, lo rellotje de ca 'l Erasme, las xemenyas que llensavan apenas fum per ser hora ja de parar. Lo colomista picava de mans per fer baixar als coloms que s' oviravan en lo cel, com una porció de signos de multiplicar y que volava fent una espiral, s' anavan acostant al colomar. Las treballadoras sabateras acabavan la feyna y 'ls xicots de l' estel cridavan «prentli fil, prentli fil, que 'l del carrer de S. Rafel porta llanseta.»

Y la parella enamorada ab las mans entrellassadas, la feyna per terra, no veyá ni sentia res de quant los rodejava; per ells lo mon exterior no existia, ni pensavan lo que podria dir la gent si per dissort los trobés algú ('ls de l' escala que no eran pas poch batxillers.) Y ella fent càlculs p' l' porvenir, y ell parlant del present, passava 'l temps, quan de sobte en lo campanar de cal Erasme tocaren las set, treyntos del amorós silenci en que á la fi havian saygut y recordant á la Matilde que tenia l' olla al foch. agafá la roba en un grapat y fuji depressa dihent:—Adéu, á l' Enrich que content quedá un rato en lo terrat mirant ab indiferencia 'ls nuvolets que un moment antes havia trobat de color de rosa, que 's tornavan de color de plom, la dona de las bitllas, que aprofitava un rato més la claror y 'ls xicots de l' estel que un d' ells plorava porque l' estel del carrer de Sant Rafel l' hi havia tallat lo fil del seu ab la llanseta.

LO NOY DE LA TUYAS.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Pocas novedats. Lo *Principal* nos ha donat una obra nova y un' artista nova. L' opereta estrenada se titula *Tancredi* qual música ha sigut composta per un tal Chaigne. L' argument de aquesta obra es aixirit y una mica llepissós. La part visual vá bé ja que 'ls trajes son vistosos y las pantorrillas de primera forsa. En quan á la música es un patuá mitj francés mitj italiá. Ignoro si Chaigne ha nascut á Fransa ó á Italia; pero demostra coneixe l' idioma musical de las dugas nacions y l' parla ab suma facilitat. Hi ha en la seva obra alguns motius trivials; pero n' hi ha d' altres de sumament agradables. Entre 'ls executants varen distingirse la senyora Maroto y l' Sr. Grossi. ¡Ay Sra. Maroto! ¡Ab quin gust faria ab vosté l' abrás de Vergara! Encare que hagués de disfressarme de Espartero.

La cantant que ha debutat, aumentant la llista de la companyia del *Principal* es la Sra. Pedemonte. Ab ella 'l *Bocaccio* sembla tot un' altra cosa. La Sra. Pedemonte, té una véu fresca, extensa y molt agradable;

lo públich vá omplirla de aplausos. La companyia, apedassadeta y guanyant cada dia 'l favor del públich que vé acostumant's hi, encare pot molt ben anar.

De *Romea* sols puch dirlos que 'ls autors de *Lo libre del honor* han fet obras en la seva tragedia. Aixís com avants ne morian tres, are 'n moren dos no més. De manera que la tragedia podrá ser lo que vostés vulgan; pero 'ls seus autors mereixen una créu de beneficencia per haver salvat la vida a n' en Goula. Lo públich se mostra menos disgustat y fins crida als autors á las taulas. Consigno fets, sense modificar lo meu judici.

Al *Español* s' ha comensat la temporada ab la sarsuela *El salto del Pasiego*. L' execució una mica desigual. Alguns dels elements de la companyia, com en Colomer y en Palá, per exemple, han d' estar molt millor en las sarsuelas cómicas. Per la nit del diumenje havian anunciat *La Marsellesa*: totas las localitats estavan venudas... ¡Naturalment! ¡Cóm que la Fransa 'ns inspira tantas antipatias!... Pero allá ahont menos se pensa salta un ofici de qualsevol autoritat fusionista, y nna comunicació del governador de la provincia vá privar la representació de *La Marsellesa*. Gran perjudici per l' empresa. Vamos á veure, y are ¿qui la indemnisa? Veritat es que l' empresari no pot queixarse y b'n mirat encare té de agrahir á l' autoritat que 's prestes á tocar lo violon. Un ofici suposant que al sentir *La Marsellesa* podiam alborotarnos com si fosses *pressupuestivos* de Madrid, francament, es un solo de violon, de aquells que no se 'n tocan gayres.

Bon Retiro: Fins are l' obra que ha sortit més rodona ha sigut *Fra Diavolo* cantat per a De Sanctis y la Paolicchi, lo tenor Fattorini, que si no té gran véu, té gran expressió, lo baritono Bachs y 'ls baixos Serra y Viviani.—Dimars, á benefici de la Castiglioni, vá cantarse la *Norma*, y á pesar de ser dimars tot vá anar bé. Y encare dirán: «en viernes y en martes...» La beneficiada y la De Sanctis, lo tenor Rubis y 'l baix Leoní van mereixe las favorables demostracions del públich.

Una noticia: Del 15 al 20 quedarán suspesas las funciones de aquest teatro: pero 'l dia 20 sembla que 's descalsaran ¡ab *Los Hugonots*!

¡¡¡Brrrravol!!

N. N. N.

A UNA NOYA.

Ets hermosa, noya, hermosa,
com lo sol de primavera:
com l' auccelleta amorosa
y com ta il·lusió primera.

Son tos ulls dos estrelletas,
més bellas que las del cel:
y las doblas miradetas,
son més doblas que la mel.

Ta boqueta es un clavell
dels de or més fina y grata
y tas gallas un ramell
hont la rosa, just hi esclata.

Ton cabell es negre y fi
com la seda més puída
y 'l nasset es tant diví
que casi sembla mentida.

Ta garganta es blanca y fina
com de blanca colometa
y ets, en ff preciosas dina,
tant ramosa y tant guapeta
que per tú dintre del cor
una passió de las fortas
sentiria jó d' amor:
pero tens las camas tortas.

NYIT DE LA PEPA ROL.

ESQUELLOTS.

Després d' enterats del article *Filoxera municipal* ja no estranyarán que 'ls carrers del Ensanche estigan plens de so's, plens de pols quan fá vent y plens de fanch quan plou.

Però no's desconsolin que tot té las sévas ventatjas y compensacions. Si s' entrabanca y cauhen, potser toparán ab un cartutxo ó ab un grapat de monedas.

Segons tinc entés, lo que sobra cada senmana, després de pagar als treballadors, ho extenen com á graba.

Quinas cosas té 'l *Correo Catalan*! En tot l' istiu no ha publicat l' anunci de las obras posadas en lo *Teatro Espanyol*, á pretext de que eran inmoral's, y are publica l' anunci de las mateixas obras que 's posan al *Principal* per la companyia italiana.

Moral carli-ta: los pecats traduhits al italiá, deixan de serho.

Ja s' ha inaugurat lo despaig nou del arcalde. Figürinse si será de bon gust que 'l Senyor Cebrian, aquell de las llistas electorals, vá ser l' encarregat de darrarlo.

Pero are vè la part més llastimosa.
D. Francisco haurà fet un gran despaig per l' arca-
de que vindrà darrera d' ell. Lo mateix va fer lo go-
bernador Aldecoa ab lo despaig del govern civil: ell
và construirlo y un altre va disfrutarlo.
D. Francisco està terri-liri. Perderà 'l despaig y las
lillas electorals. No l' hi quedarà més que la fidelitat
de 'n Cebrian dispostat a daurarli 'ls forros de las but-
xacas.

L' altre dia va ferse al Prado Catalan un ensaig del
Ignifugo qu' es una especie de barnis per evitar que
's cali foch sobre determinats objectes.
Varen ferse diversos experiments; pero van descui-
darse 'n un: l' efecte del ignifugo sobre las personas.
Jo per probarho 'ls hi hauria deixat la mèva sogra
qu' es una dona que per res se crema. Potser ab lo ig-
nifugo l' haurian calmada.

Diumenje una colla de benaventurats (vull dir amichs
de las benaventuransas) varen recorre alguns carrers
de Barcelona cantant (es a dir cantant: cridant ó mur-
murant) lo sant rosari.
Segons en *Brusi*, hi anavan tres pendons «verde el
uno, carmesi el segundo, y blanco el tercero, que re-
presentaban los misterios de gozo, de dolor y de gloria.»

Veyám, veyám, examinemho: Color blanch, gloria.
A fé que no pot ser menos gloriosa la bandera blanca
del Conde de Chambord.
Color vermell, dolor. Aixó 's comprén. La roja sem-
pre 'ls ha espantat.
Color vert, goig. Aquest si qu' está bè. Encare no
veuhem veit, ja no saben lo que 'ls passa. ¡Quin goig!
¡Quina alegria! ¡Quina passió pèl vert!

Avuy arriba 'l bisbe, procedent de Vilanova.
Per fer lo viatge a Barcelona comensa per triar lo car-
ril de 'n Gumà, qu' es d' entre tots los carrils lo més
adelantat. Primer disgust pèl *Correo*.
Ademès lo *Brusi* ja se l' ha fet seu per endavant. Se-
gon disgust pèl *Correo*.

Tercer disgust pèl *Correo*: lo bisbe nou ha fet obras
al Palacio episcopal, trayentne tots los escarbats.
Are no falta sinó que 'ls del *Correo* comensin a cal-
cular quins disgustos han de donarli per ferli empen-
dre 'l mateix cami que al pobre D. Joseph Maria.
Y que 'n M ñe comensi a fer l' borrador d' un altre
article titolat: *Pasior y Victima*.

Llegeixo:
«Ha desaparecut de Valencia un capellà francès en
companyia de una noya francesa també, molt amable
y jove.»
Si es tant jove y amable com suposan y 'l capellà
francès arriba a Barcelona, soch capás de anarlo a tro-
bar a l' estació y dirli:
—Senyor, ¿vot que l' hi porti?

Al Clot hi ha hagut un rebombori de contribuyents
los quals s' han negat a pagar l' impost de la sal.
¡La sal! ¡No caldria sinó que la lliensessin de qual-
sevol manera!
¿Qué no ho sab lo govern que 'ls andalusos del Clot
se la guardan per ells?

A un tal Dr. Reig de Girona, al qual ja fa alguns
mesos van retirarli las llicencias per dir missa y con-
fessar, últimament l' han separat del càrrech de cate-
dràtich del seminari.
¿Y donchs que ha de fer lo Dr. Reig de Girona?
Que fassa com aquell frare de Sevilla: que aprengui
a posar banderillas.

Perque han de saber que a Sevilla en una de las
últimas corridas un frare và posarne quatre parells
entre 'l general entusiasme.
Créguime aquests capellans de sanch ardorosa: po-
sant banderillas se guanya 'l cel com dihent missa.
Figúrinse que 'l toro es en *banyeta*... y obrinen con-
seqüència.

Durant los mesos de juny y juliol l' Ajuntament ja
havia gastat més de 11.000 pessetas en la construcció
de la Vaqueria del Parque.
Nota: a últims de juliol no 's veyan sino unas quan-
tas parets de mahons.

A propòsit de la tal vaqueria deya un regidor:
—Quan hi haja las vacas, voldria una cosa.
—¿Que?
—Que m' encarreguessin de munyirlas.

Lo dia del aniversari del descobriment de América,
a Madrid se celebrerà un gran banquet.
Colon và descobrir un nou continent.

Los madrilenyos han descubert una excusa per ati-
parse.
De manera que 'ls madrilenyos, fet y fet, son molt
més práctichs.

¡Horror!
«Cartas de Roma anuncian que aviat será un fet lo
nombreament de un ministre britànich prop de Lleó XIII
y de un legat pontifici en Lóndres.»
¡Y després sigan intransigents en materias de fél
—¿Qu' es fe?
—Un' herba que 's fá pèls camps... (y lo demés que
deya en Saldoni quan s' examinava per casarse.)

Per acabar: un bon consell:
Quan tingan gana y no tingan ni una crosta de pá
per satisfèria, arrimínse a un home graciós y 's faran
un tip... de riure.

QUÈNTOS.

Entre dos nuvis:
—Que tal ¿com has passat la nit, Titó?
—Com vols que l' haja passada? Somiant... somiant
sempre ab la tèva mare.
La nuvia:
—Pobre Titó!.. Ja es una pena tenir sempre aquests
mals somnis.

Tros de la defensa de un lladre que feya un advocat
en una vista de judici ora:
«Ha comés un robo, si, ¿per qué negarho? Ell mateix
ho ha confessat, y ademés và ser sorpres *in fraganti*.
Pero jo invoco una circumstancia atenuant, la circum-
stancia de haver procedit ab una gran delicadesa.
¡Ojalá tots los lladres procedissen com ell! ¡Delicadesa
en lo robar preguntará la sala? Si, excelentissim sen-
yor, delicadesa. Veritat que và espanyar un escriptori,
una calaixera y un armari, veritat que se 'n duya din-
ners, joyas, billets de banch y cuberts de plata; pero
en l' escriptori hi havia papiers de familia y ell và res-
pectarlos. ¡De familia Excm. senyor! Y la familia es la
base de la societat, es lo centro de las humanas afec-
cions, es l' arca sagrada de l' honradés... etc. etc...»

Una dona casada và fugir del domicili conjugal en
companyia de un profesor de matemáticas, molt aficio-
nat a las aventuras.

Tres mesos m' s tart, abandonada per aquest y no
sabent hont darla, se 'n tornà a casa 'l marit en un es-
tat bastant interessant.

Y per disculparse deya:
—No 'n pensis res de mal: m' ha dat unas quantas
llisons d' aritmetica: després de la sustracció, ha vin-
gut la multiplicació.

Resposta del marit:—Está bè, dochs are jo agafaré
un garrot y t' partiré l' espinada y aixis apendrás la
divisió.

Un pajés que acababa de perdre a la dona compra
un terreno al cementiri, per verificar l' enterro.
—Ne necesito, diu, un tros que hi càpigam tres cos-
sos, la dona que se m' ha mort, jo, y la dona que vin-
drá, porque jo a la mèva edat no m' haig pas de quedar
viudo.

Un tipo molt xaix, a propòsit de cert fet deplorable,
en lo qual ell no hi havia intervingut ni poch ni molt,
exclamava:

—Lo qu' es jo me 'n rento las mans.
Un amich:
—Rentarte tú?... Vaja, fora exageracions.

Mentres estant tallantli 'ls cabells un senyor pre-
gunta al dependent:

—Digasme una cosa. ¿Per quin motiu quan lo sèu
amo 'm talla 'ls c bells, a pesar de dirli que me 'ls
deixi curts me 'ls deixa llarchs, y vosté al revés, per
quin motiu dihentli que me 'ls deixi llarchs m' arrapa
com un quinto?

—Ja veura, diu lo dependent, cada hu defensa 'ls
sèus interesos: l' amo vol que vinga sovint, y a mí 'm
convé que tardi forsa.

En una tertulia:
—Senyora, pregunta un jove foraster, ¿sab qui es
aquella senyoreta tant lletja que hi ha al costat del
escalfa-panxas?

La senyora (molt picada):—Es la mèva filla.
—Dispensi senyora, vosté s' equivoca, vull dir
aquella altra que sèu dos puestos més enllá.
—Es filla mèva també.

Lo jove tot sofocat tracta d' excusarse y exclama:
—och un torpe... Bèn mirat ja ho havia de conei-
xe que eran fillas de vosté: se l' hi semblan que ni
pastadas.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
—Mira quina *dos-quint* posa
quan *prima-tres* en total.
—Vamos, Déu n' hi dò Pasqual
de una dona tant garbosa:
Girat-quart-segona-cinch
jo t' haig de fer de bó ab ella.
—Fug, no véus qu' es massa vella?
¡Cá barret! Jo no m' hi avinch.

J. M. F. DE PETITS.

II.
Una *dos-tres* de Total
qu' es *tres-tres* (ho dich formal)
ha regalat a la Quima
una caps de *tres-prima*
per posarhi lo didal.

UN Y UN.

MUDANSA.

Quan vull al pare cridá
dich lo tot posat ab a;
Una noya conech que
se diu tot posat ab e;
May se tréu lo sèu padri
de's llabis lo tot ab i;
Si per mar viatjo jo
Vull lo vent en tot ab o.

VERBI-GRACIA.

CONVERSA.

—¿Ahont vá Senyor Jaume?
—Vaig a fer una compra molt bona.
—¿No va dir l' altre dia que no tenia diners?
—Sí... Pero passihó bè, que faria tart.
—¿Ahont vá?
—Entre tots dos ho havém dit.

BON XICOT.

TRENCA-CLOSCAS.

LA GERMANA.

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas lo
nom de una societat anarquista.

CIUTADÁ PIRANDÓ.

ROMBO.

Sustituir los punts ab lletas de manera que horisontal
y verticalment digan: 1.ª ratlla consonent.—2.ª, nom d' ho-
me.—3.ª un instrument.—4.ª ho fá la mar.—5.ª una vocal.
UN DE VICH.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1—Una lletra
5 3—Un metall
6 5 4—Nota musical
4 5 4 2—Nom de dona
3 5 6 2 6—Unas flors
1 2 3 4 5 6—Nom d' home
2 3 3 5 6—Una llegum
3 5 1 2—Apellido
1 5 3—Part interna de la persona
4 2—Nota musical
4—Lletra

NOFRE Y MARIETA.

GEROGLIFICH.

×

L
I 1/2 I

UN CATALANISTA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- XARADA 1.ª—*Am-pa-ro*.
- Id. 2.ª—*Ca-pa-tás*.
- MUDANSA.—*Paca, Peca, Pica, Poca*.
- SINONIMIA.—*Picador*.
- TERS DE SÍLABAS
GI RO NA
RO SE TA
NA TA LIA
- LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Agusti*.
- TRENCA-CLOSCAS.—*La créu de la masia*.
- GEROGLIFICH.—*Per alas a las águilas*.

REFRANS ADOBATS.

«Bishes nous barallas vellas.»